

РЕШЕНИЕ

№ 9717

гр. София, 20.03.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 2 състав, в публично заседание на 20.02.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Евгения Иванова

при участието на секретаря Ива Лещарова, като разгледа дело номер **12470** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 10, ал. 6 от Закона за семейните помощи за деца (ЗСПД).

Образувано е по жалба от С. С., гражданка на И., с продължително пребиваване в Република България, срещу Заповед № ЗСПД/Д-С-КС/9729/11.10.2024 г. и срещу Заповед № ЗСПД/Д-С-КС/9728/11.10.2024 г. на директора на дирекция „Социално подпомагане“ К. село. Иска се отмяна на заповедта.

Ответникът не е представляван и не е заявил становище по основателността на жалбата.

Софийска градска прокуратура не е дала заключение по делото.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства, установи следното:

Жалбоподателката е подала Заявление № ЗСПД/Д-С-КС-9729/27.09.2024 г. за отпускане на еднократна помощ за ученици, записани в първи, втори, трети и четвърти клас по чл. 10а от ЗСПД за детето ѝ Ш. Д., записано в първи клас. По подаденото заявление е издадена Заповед № ЗСПД/Д-С-КС/9728/11.10.2024 г., с която е отказано отпускането на исканата помощ на основание чл. 3, т. 5 ЗСПД, като е посочено, че няма сключена спогодба между Република България и И. за изплащане на семейни помощи за деца. Заповедта е връчена на 16.10.2024 г.

ОТ жалбоподателката е подадено и Заявление № ЗСПД/Д-С-КС-9728/27.09.2024 г., за отпускане на еднократна помощ за ученици, записани в осми клас по чл. 10б ЗСПД, за

детето ѝ Я. Д., записано в 8 клас. По подаденото заявление е издадена Заповед № ЗСПД/Д-С-КС/9728/11.10.2024 г., с която е отказано отпускането на исканата помощ на основание чл. 3, т. 5 ЗСПД, като отново е посочено, че няма спогодба между Република България и И. за изплащане на семейни помощи на деца. Заповедта е връчена на 16.10.2024 г.

При така установеното, съдът намира от правна страна следното:

Жалбата е подадена в срок, от лице с правен интерес и срещу подлежащ на обжалване акт, поради което е допустима. Доколкото се касае за едни и същи страни в производството и търсената от съда защита се отнася до двете деца на жалбоподателката, с оглед процесуална икономия съдът намира, че следва да се произнесе по законосъобразността и на двете заповеди.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Оспорената заповед е издадена от компетентен орган съобразно предоставените му правомощия, в изискуемата форма и съдържание и при спазване на административнопроизводствените правила.

Спорна по делото е материалната законосъобразност на акта и съответствието му с целта на закона.

Между страните няма спор, че жалбоподателката е със статут на дългосрочно пребиваваща в Република България.

Отказът за отпускане на помощта по чл. 10а ЗСПД е мотивиран с разпоредбата на чл. 3, т. 5 ЗСПД, според която право на семейни помощи за деца имат бременните жени – чужди граждани, и семействата на чужди граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, ако получаването на такива помощи е предвидено в руг закон или в международен договор, по който Република България е страна. Същото е и основанието за постановения отказ за исканата помощ по чл. 10б, касаеща записаното в 8 клас дете.

Настоящият съдебен състав намира, че обжалваните заповеди са издадени в противоречие с Конвенцията за правата на детето /КПД/, приета от ОС на ООН на 20.11.1989 г., ратифицирана с решение на ВНС от 11.04.1991 г., обн. ДВ, бр. 32/23.04.1994 г., ДВ, бр. 55/12.07.1991 г., в сила от 0.07.1991 г.

Съгласно чл. 27, § 1 КПД, държавите - страни по Конвенцията, признават правото на всяко дете на жизнен стандарт, съответстващ на нуждите на неговото физическо, умствено, духовно, морално и социално развитие. Според § 2 от с. р., родителят/родителите или другите лица, отговорни за детето, имат първостепенна отговорност да осигурят в рамките на своите способности и финансови възможности условията за живот, необходими за развитието на детето. Съгласно чл. 27, § 3 КПД, държавите - страни по Конвенцията, в съответствие с националните условия и в рамките на своите възможности, предприемат необходимите мерки с цел да подпомагат родителите и другите лица, отговорни за детето, да осъществяват това право и в случай на нужда предоставят материална помощ и програми за подпомагане, особено по отношение на изхранването, облеклото и жилището.

Съгласно чл. 2, § 1 КПД, държавите - страни по Конвенцията, зачитат и осигуряват правата, предвидени в тази Конвенция, на всяко дете в пределите на своята юрисдикция без каквато и да е дискриминация, независимо от расата, цвета на кожата, пола, езика, религията, политическите или други възгледи, националния, етническият или социалният произход, имущественото състояние, инвалидност, рождение или друг статут на детето или на неговите родители или законни настойници. Държавите -

страни по Конвенцията, вземат всички подходящи мерки за осигуряване закрилата на детето против всички форми на дискриминация или наказание на основание на статута, действията, изразените мнения или убеждения на неговите родители, законни настойници или членовете на неговото семейство - чл. 2, § 2 КПД.

Като част от общата система на социалните права, по отношение на признатото по чл. 27, § 1 от КПД право на жизнен стандарт и на социална сигурност, следва да се спазват и общите изисквания във връзка с икономическите, социалните и културните права, които се съдържат в Европейската социална харта /ЕСХ/, ратифицирана със закон, приета от 38-мо НС на 29.03.2020 г., ДВ, бр. 30/11.04.2000 г. - конкретно в чл. 13 и чл. 16 ЕСХ, и в Хартата на основните права на ЕС.

Съгласно чл. 13 ЕСХ, всеки, който не разполага с достатъчно средства, има право на социална и медицинска помощ. От друга страна разпоредбата на чл. 16 ЕСХ въвежда принципа, че семейството, като основна клетка на обществото, има право на подходяща социална, правна и икономическа закрила, за да се осигури неговото пълно развитие. За да се осигурят условията, необходими за всестранното развитие на семейството, разпоредбата на чл. 16 ЕСХ задължава държавите да съдействат за икономическата, правната и социална защита на семейния живот с такива средства, сред които социални и семейни помощи.

Съгласно член Е от Част V „Недопускане на дискриминация“, упражняването на правата по тази харта следва да бъде осигурено без дискриминация на каквато и да било основа, като раса, цвят на кожата, пол, език, религия, политически или други убеждения, национална принадлежност или социален произход, здравословно състояние, връзка с дадено национално малцинство, рождение или друго състояние.

Съгласно чл. 34, § 1 X., Съюзът признава и зачита правото на достъп до обезщетенията за социална сигурност и до социалните служби, които осигуряват закрила в случаи като майчинство, заболяване, трудова злополука, зависимо положение или старост, както и в случай на загуба на работа, в съответствие с правилата, установени от правото на Съюза и от националните законодателства и практики.

Според § 2 всеки, който пребивава и се придвижва законно на територията на Съюза, има право на обезщетения за социална сигурност и на социални придобивки в съответствие с правото на Съюза и с националните законодателства и практики.

Според § 3 с цел да се бори срещу социалното изключване и бедността, Съюзът признава и зачита правото на социална помощ и на помощ за жилище, предназначени да осигурят достойно съществуване на всички лица, които не разполагат с достатъчно средства според правилата, установени от правото на Съюза и от националните законодателства и практики.

Както е видно от Разясненията относно Хартата на основните права (2007/С 303/02), официален вестник С 303/17), цитираната разпоредба на чл. 34, § 3 X. се основава именно на чл. 13 ЕСХ.

Съгласно чл. 21, § 1 X., забранена е всяка форма на дискриминация, основана по-специално на пол, раса, цвят на кожата, етнически или социален произход, генетични характеристики, език, религия или убеждения, политически или други мнения, принадлежност към национално малцинство, имотно състояние, рождение, увреждане, възраст или сексуална ориентация. Според § 2 от същата разпоредба, съответна на чл. 18, § 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз, в областта на прилагане на Договорите и без да се засягат техните особени разпоредби,

се забранява всяка форма на дискриминация, основана на гражданството.

Както следва от разпоредбата на чл. 1, ал. 2 ЗСПД, семейните помощи са средства в пари и/или в натура, които подпомагат отглеждането на децата в семейна среда от родителите или от лицата, полагащи грижи за тях. По реда на ЗСПД се предоставят дванадесет вида помощи, като за всяка от тях е възприет разграничителен критерий, съобразен с предназначението на конкретната семейна помощ.

Помощта по чл. 10а, ал. 1 ЗСПД - еднократна за семействата, чиито деца са записани в първи клас или са записани или продължават обучението си, във втори, трети и четвърти клас, е помощ, която се отпуска без доходен тест, за покриване на разходите в началото на учебната година - родителите да закупят без затруднения част от основните пособия и дрехи, необходими за учениците - и се получава при положение че децата живеят постоянно в страната и не са настанени за отглеждане извън семейството по реда на чл. 26 ЗЗДт. Идентично чл. 10б, ал. 1 ЗСПД предвижда, че на семействата, чиито деца са записани в осми клас на училище, се отпуска еднократна помощ за покриване част от разходите в началото на учебната година, когато децата живеят постоянно в страната и не са настанени за отглеждане извън семейството по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето.

Така регламентираната помощ е уредена в ЗСПД, а не в ЗСП - който закон съгласно чл. 2, ал. 6 предоставя право на социални помощи и на лицата с дългосрочно и постоянно пребиваване, и в който не се съдържа изискване, като това в чл. 3, т. 5 ЗСПД, но без съмнение е част от общата система за социално подпомагане и като такава попада изцяло в обхвата на чл. 16 ЕСХ и следва да се интерпретира като част от задълженията, които държавите са поели по силата на чл. 27, § 3 от Конвенцията за правата на детето.

Ето защо, разпоредбата на чл. 3, т. 5 ЗСПД следва да се тълкува в смисъл, че за да се осигури прякото прилагане на чл. 27, § 1 КПД, вр. чл. 5, ал. 4 КРБ, достъпът до помощта по чл. 10а и по чл. 10б ЗСПД следва да се предостави и на лицата, които имат статут на продължително и временно пребиваване - каквито няма спор, че жалбоподателката и децата ѝ са.

Различно тълкуване би било в пряко нарушение на забраната за дискриминация, въведена с чл. 2, § 2 КПД, чл. 21, ал. 2 Х. и член Е от част V на ЕСХ.

Воден от горното и на основание чл. 172, ал. 2, предл. второ и чл.173, ал.2 от АПК, Административен съд София – град, III отделение, 2 състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Заповед № ЗСПД/Д-С-КС/9729/11.10.2024 г. на директора на дирекция „Социално подпомагане“ К. село.

ОТМЕНЯ Заповед № ЗСПД/Д-С-КС/9728/11.10.2024 г. на директора на дирекция „Социално подпомагане“ К. село.

ВРЪЩА преписката на Дирекция „Социално подпомагане“ – К. село, за ново произнасяне по подадените заявления в съответствие с дадените указания за тълкуване и прилагане на закона.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване.

СЪДИЯ: